

«Η αρρώστια του θανάτου»

Εσωτερικοί διάλογοι

Κριτική από την
ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΡΑΠΑΝΑΚΗ

«**Η ΑΡΡΩΣΤΙΑ** του θανάτου» είναι ένα πυκνό, αφηγηματικό κείμενο, όπου η ανάγνωση υποκαθιστά τη θεατρική δράση.

Η Μαργκερίτ Ντιράς, στις οδηγίες της για το πώς θα ήθελε να παιχτεί το συγκεκριμένο κείμενο, σημειώνει: «Η αρρώστια του θανάτου» θα μπορούσε να παιχτεί στο θέατρο... Αυτός στον οποίο αναφέρεται η ιστορία, δεν θα εμφανιζόταν ποτέ. Ακόμη κι όταν θα απευθυνόταν στη γυναίκα, θα ήταν μέσω του άνδρα που διαβάζει την ιστορία του.

Εδώ η ανάγνωση αντικαθιστά το παίξιμο. Πάντα πιστεύω ότι τίποτε δεν αντικαθιστά την ανάγνωση ενός κειμένου, τίποτε δεν αντικαθιστά την έλλειψη μνήμης του κειμένου, τίποτε, κανένα παίξιμο».

Η βασική ιστορία στην αφηγηματική γραμμή του δεύτερου και τρίτου προσώπου εκφράζει την αυτούσια γεύση της ανολοκλήρωτης ερωτικής επιθυμίας.

Οι άνθρωποι επιστρατεύοντας τις επιθυμίες τους, τα όνειρα και τις φαντασιώσεις τους για το απώτερο μέλλον φεύγουν χωρίς ν' αφήσουν κανένα σημάδι σε αυτόν τον κόσμο, αφού δεν προλαβαίνουν να ζήσουν τις καθημερινές στιγμές ματαιώνοντας την όφιξη της απόλαυσης αδιακόπα και αμετάκλητα.

Πρόκειται για τη μαύρη ηχώ της πορείας του θανάτου, που διώνει ο καθημερινός άνθρωπος όταν οι τρέχουσες ανάγκες αποκλείουν ή περιορίζουν στο ελάχιστο το μερίδιό του στην αίσθηση του έρωτα και της αγάπης.

Αυτήν την «απώλεια» και την έκθλιψη δύο ερωτευμένων σωμάτων-ανθρώπων που ποτέ δεν συναντώνται στην ολοκληρωμένη ερωτική απόλαυση, καταγράφει η Ντιράς.

Η μετάφραση του έργου από την Κυβέλη Βερνιέ-Μαλαμάτη (εκδόσεις «Εξάντας») μεταφέρει στη γλώσσα μας την εύστοφη σύλληψη των συνειρμών και των καταστάσεων που αφηγείται το κείμενο της Ντιράς.

Ο Μίμης Κουγιουμτζής σκηνοθετεί ενδιάμεσα από το περίγραμμα των «σκηνοθετικών οδηγιών» της συγγραφέως. Υποδυόμενος, ο ίδιος, το ρόλο του άνδρα στο έργο, άλλοτε αφηγείται διαβάζοντας το κείμενο, ενώ οι διάλογοι μεταξύ εκείνου και της γυναικός διατρέχουν τη δράση του δεύτερου και του τρίτου προσώπου. Εκπαιδευτής, η αφήγηση παύει να είναι από μια λογοτεχνική, μυνηματοποιημένη, αφηγηματική εκδοχή της συννοήσεως από το ηχίο που εγείρει θετικά την άγνωστη ιδιότητα του κειμένου.

Η Λένα Κιρσόπουλου παίζει τις συγγραφικές προδιαγραφές της προς τυπικές, σαν ψευδαισθησιακά οπτικά τυλιγμένη στο λευκό σεντόνι μιας άλλης διάστασης που έρχεται και φεύγει.

Η παράσταση προσεγγίζει ένα δύσκολο αφηγηματικό κείμενο με προσοχή, συνέπεια, έμπνευση και μέτρο χωρίς να το προδίδει.